

Aspekt Samhällskunskap 1b

Läroanvisning Textview

Verksnummer: 31475

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Aspekt Samhällskunskap 1b

Författare: Frank Lundberg, Lars Olsson, Kenneth Arvidsson

ISBN: 978-91-7306-919-9

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	2
Till läsaren.....	3
Bildbeskrivningar	4

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- I den här boken finns många bildbeskrivningar. Även diagrammen är beskrivna. Tänk på att bildbeskrivningar ofta inte täcker helt in vad bilden visar. Bildbeskrivningar kan aldrig ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att titta på bilderna. Samtala om bilderna och ge den extra information som eleven med synnedsättning kan ha nytta av för att få samma förståelse som de seende eleverna.

Sidspecifika förändringar

157

Tabellen skrivs så här:

Konsumentverkets beräkning 2011

Nyckel

p = Pojkar 15–17 år

f = Flickor 15–17 år

m = Män 18–30 år

k = Kvinnor 18–30 år

Livsmedel utom lunch 5 dagar: p 1600 kr, f 1310 kr, m 1650 kr, k 1270 kr

Kläder/skor: p 520 kr, f 530 kr, m 530 kr, k 530 kr

Fritid: p och f 490 kr, m och k 490 kr

Personlig hygien inkl. tandvård: p 220 kr, f 320 kr, m 370 kr, k 430 kr

Mobiltelefon: alla 150 kr

Barn- & ungdomsförsäkring: p och f 110 kr

Kostnad/månad: p 3090 kr, f 2910 kr, m 3160 kr, k 2840 kr

Till läsaren

Till vissa kapitel finns hänvisningar till webbsidor, t.ex. www.un.org. Dessa är placerade i texttrutor i direkt anslutning till rubriken med överskriften Internet.

Det finns många bildbeskrivningar i boken även på diagram. Läs dem så får du bättre förståelse för vad texten handlar om.

Lycka till!

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Bildbeskrivningar

6

Foto på unga män som demonstrerar. De håller upp en lapp med texten Bey 2011 med en bild på Mubarak som är överkryssad. Det finns också arabisk text och året 1981.

7

Two foton

På gatan finns en polis med hjälm och ett automatvapen hängande framför magen.

Two kvinnor iklädda burka. Burka är ett ytterplagg som täcker hela kroppen även ansikte och ögon. Framför ansiktet sitter ett nät som man kan titta ut igenom. Burkorna, som kvinnorna bär, är smutsiga och slitna med många hål och lagningar. Kläderna som skymtar fram under är också trasiga och smutsiga..

8

Foto på en storstad med skyskrapor. De står tätt och är upp till 35-40 våningar höga. Fullt med bilar kör omkring i staden.

9

Diagram över militära utgifter i miljarder dollar från år 1970 till 2009. Diagrammet visar att från:

- 1970 till 1986 ökade utgifterna kontinuerligt från 600 till 900.
- 1986 till 2000 sjunker utgifterna till 700.
- 2001 till 2009 ökar utgifterna kraftigt. 2009 är utgifterna 1531.

10

Fyra foton

- Tegeltillverkare i Indien. Smala män smutsiga av damm sitter på huk. De har tygskynken på huvudena.
- En forskare i ett laboratorium. Hon är iklädd skyddsdräkt som täcker allt utom ansikte och händer.
- Fem kvinnor iklädda svart chador. Chador är ett ytterplagg som täcker hela kroppen från huvudet (inte ansiktet) och ner till fötterna.
- En man plöjer en åker med en enskärig tröplog. Plogen dras av en kamel.

11

Foto på 18 bebisar i blöja. Two är mörkhyade och resten är ljushyade.

12

Foto från en kåkstad. Framför de trasiga skjulen står en mamma med två barn. Hon ler mot kameran och ser stolt ut. Bakom henne skymtar en äldre kvinna.

13

Foto från ett laboratorium med mätinstrument och behållare av olika slag. En man i vit labbrock jobbar.

14

Foto på en astronaut i rymden som fixar med en rymdstation.

15

Foto på en studentklass på examensdagen. De höjer händerna i luften och skriker ut sin glädje! Alla har studentmössor på huvudet. Tjejerna har vita klänningar och killarna har mörka kostymer.

17

Foto på två tjejer som informerar om något till en tredje tjej på gatan (det brukar vara Amnesty, Greenpeace eller något liknande).

18

Foto på en man som monterar en motor i en Volvofabrik.

20

Modell som visar att individen med sina värderingar påverkas av:

- Samhället med dess kultur, politik, ekonomi
- Familj och släkt
- Din bakgrund och dina upplevelser
- Kompisar
- Massmedia och sociala medier – internet
- Skola, arbete
- Film, tv, dataspel, litteratur
- Fritidsaktiviteter

22

Mosaik av kakelplattor som bildar en stor mun som täcker väggen från golv till tak.

24

Foto på kvinnor som viftar med regnbågsflaggor. En kvinna (eller kanske en drag Queen) i peruk och hjärtformade solglasögon slänger iväg en slängkyss.

25

Foto på en tjej som står utanför kompisgänget. Hon tittar ner i backen med ansiktet i halsduken.

26

Foto från en gata på natten. En kille har svårt att stå upp och får hjälp av sina kompisar. En av dem ringer i sin mobil medan den andre försöker dra upp honom.

26

Foto på ett Marlboro paket med texten: Rökning kan leda till en långsam och smärtsam död.

27

Foto från ett disko där dansgolvet är fullt med folk.

28

Foto från en stor mässhall fylld med datorer som står bredvid varandra på långa bord. Framför datorerna sitter unga killar. Många av dem har hörlurar. En tjej syns i hallen.

30

Foto på en trött och lycklig pappa. Han ligger nersjunken i en fåtölj med en bäbis på magen och en 3-åring bredvid sig.

31

3 foton

- Ett grönsaksstånd fyllt med: morötter, tomater, kål, bönor gurka mm.
- Två barn som står framför en bur med kranier.
- En fältmottagning. En läkare undersöker ett barn i skuggan under ett träd.

32

Foto på en man som håller i en banderoll i en demonstration på en gata på kvällen. På plakat står det: Stoppa utvisningarna till Afghanistan och Iran nu!

34

Skulptur som föreställer människor som greppar tag i varandra och bildar på så vis ett nät med varandra.

35

FN:s logga. En kartbild av världen sedd från nordpoolen. Runt jorden finns en krans av lagerblad.

37

Modell över FN:s organisation:

- Generalförsamlingen - 1 medlem per land - FN:s underorgan som UNCTAD, UNEP, UNHCR, UNICEF med flera.
- Förvaltarskapsrådet
- Generalsekretariatet
- Internationella domstolen
- Ekonomiska och sociala rådet – ECOSOC - FN:s fackorgan som UNESCO, WHO, IMF, FAO, UNIDO med flera.
- Säkerhetsrådet

41

Skulptur av en magnumpistol där pipan har slagit knut på sig själv.

43

Foto på en läkare som undersöker ett barn med svullna ögon.

43

Amnesty internationals logga: ett tätt stearinljus omgivet av taggtråd.

43

Rädda Barnens logga: Ett barn som sträcker upp armarna.

44

Röda korsets logga: ett rött kryss.

44

Läkare utan gränsers logga: en streckgubbe med texten: Médecins sans frontières/Läkare utan gränser

44

Ecpats logga: ett barn med en blomma.

44

Tre loggor.

Grameenbank: ett hus

Hand in hand: två händer

Kiva: texten k med svartskrifts bokstaven k är gjord av en gren och två löv.

46

Svartvitt foto av kvinnor på en kaj. De är tjockt klädda i kappor och långa kjolar. Runt huvudena bär de stora sjalar. De bär stora bylten insvepta i tyg. Ett barn håller sin mamma i handen även hon klädd i kappa och sjal runt huvudet.

47

Foto på män i ett rum. Männerna ligger tätt bredvid varandra. I en hylla står fullt med grejer.

48

Två svarta män håller i skyltar med texten: "We want to be treated like human: not animals". "We are all created by God. So why discrimination?"

51

Foto på två tjejer som dricker ur samma läskglas med var sitt sugrör. En tjej ser europeisk ut och den andra asiatisk.

53

Foto på Berlinmuren. Muren är ca 3,5 meter hög. Den är full med grafitti och klotter. Folk sitter uppe på muren.

55

Foto på tre nynazister och en sverigeflagga. De är alla klädda i svarta jackor. En av dem har en rånarluva som täcker ansiktet. De andra har halsduken över halva ansiktet och kepsar nerdragna. En av dem har en röd armbindel och gör en Hitlerhälsning. Hälsningen görs med hela högra armen utsträckt framför sig snett upp i luften.

57

Foto från en Schweizisk by där massor av män är samlade på en gräsplätt framför en talarstol. En del av dem räcker upp handen.

58

Foto på Saudiarabiens kung Fahd bin Abdulaziz och hans son. De är klädda i vita kläder och har palestinasjalar på huvudet. Sjalarna hålls fast med dubbla repöglor, agaler.

59

Foto från parlamentet i Storbritannien. Män från överhuset har på sig mantlar med vita pälskragar. Män från underhuset har svarta rockar med vita kravatter med spets. En kvinna syns i bilden.

60

Efterlysning på krigsförbrytare. Följande text står:

Up To 5 Million dollars

Wanted

For crimes against humanity: Slobodan Milosevic President of the Federal Republic of Yugoslavia

For genocide and crimes against humanity: Radovan Karadzic, Ratko Mladic

Rewards for justice

61

Foto från rättegången. Herman Göring och Rudolf Hess sitter bredvid varandra. De ser lite oberörda ut med huvudena på sned. Fullt med män sitter bredvid dem.

62

Målning på Karl Marx. Han har stort vitt hår och skägg. Han blickar bort i fjärran.

62

Målning av Josef Stalin. Han bär vit uniform och över armen hänger en rock. Stalin ser förtroendeingivande ut och hans blick är fäst i fjärran.

63

Svartvitt foto från en traktorfabrik. En man sitter på en stor traktor.

64

Foto av ett podium där presidenten står och talar. Runt honom finns män som sitter på mattor. De har stora vita skägg och sjalar lindade runt huvudet.

65

Foto från en valvaka där alla tittar i en riktning (antagligen upp mot en skärm med resultat). De jublar och skriker ut sin glädje.

66

En tjej står bakom en skärm och röstar. Skärmen täcker för så att det inte går att se vad hon röstar på.

67

Målning av Gustav Vasa. Han har långt, ljust skägg ner till magen och är klädd i svarta kläder med vackra guldbroderier. Rocken har korta puffärmar och byxorna går till knät och är puffiga. På fötterna har han ljusa läderstövlar.

68

Teckning på kungen som ger en medalj till en man som bugar sig djupt. Vid honom står "Fullgiltig medborgare". Vid en lapp med texten "790 kronors streck" finns ett milslångt demonstrationståg med män. De bär en banderoll med texten: Allmän rösträtt!

69

Svartvitt foto. På en gata står fullt med kvinnor. De är klädda i långa, vida kappor och hattar. De har håret klippt i page. På fötterna har de låga klackskor.

71

Svartvitt foto på barn som sitter på en bakgård. Tvätten hänger från linor. Husen är av tegel och det ser kallt och fuktigt ut.

73

S:s logga: en röd ros.

73

V:s logga: en röd nejlika med ett V.

73

MP:s logga: en maskros.

73

M:s logga: ett svartskrifts M.

73

FP:s logga: en blåklint.

73

C:s logga: en fyrklöver.

73

KD:s logga: en vitsippa

73

SD:s logga: en blå blomma med gul mitt.

74

På en linje har de olika partierna placerats:

Till vänster finns röda partier: V och S.

I mitten finns rödgröna partier Miljöpartiet och blå mittenpartier: C, FP, KD

Till höger finns blå borgerliga partier: M

76

Tre valsedlar. Överst står vilket val (riksdag, landsting eller kommun) som sedeln gäller för. Därefter vilket parti följt av namn som kan kryssas för. Valsedlarna har olika färger. Gul är riksdagsvalet, blå är landstingsvalet och vit är kommunalvalet.

77

Foto på tre män i olika åldrar som räcker fram valsedlar till en väljare.

78

Foto på en skolsal där en röstningsskärm är uppsatt. Ingen kan se vad som läggs i röstkuvertet bakom skärmen.

82

Modell över från proposition eller motion till genomförande.

1. Många ärenden i riksdagen börjar med ett förslag från regeringen – en proposition.
2. Andra börjar med förslag från en eller flera riksdagsledamöter – en motion.
3. Bordläggning i kammaren. Alla riksdagsledamöter får ta del av förslaget som går till ett utskott för behandling.
4. Riksdagspartierna diskuterar förslaget i sina partigrupper och bestämmer hur partiets företrädare i utskottet ska förhålla sig.
5. Utskottet förbereder ärendet och skriver ett betänkande med ett förslag till hur riksdagen ska besluta.
6. Riksdagen debatterar och fattar beslut i ärendet vid ett sammanträde.
7. Regeringen får besked om vad riksdagen beslutat i en riksdagsskrivelse och ska se till att beslutet genomförs.

83

Foto på riksdagshuset sett från Rosenbad. Huset, som är byggt i sten, är ståtligt och har formen av en halv cylinder, med gamla fönster nedtill och nyare upptill. Precis nedanför huset flyter Strömmen. Till höger om huset skymtar slottet.

85

Foto av Plenisalen. I en stor sal som har formen en halv cirkel sitter riksdagsmän två och två i bänkar. Längst fram finns ett ordförande bord och talarstolar. På väggen finns omröstningsdisplayer där röstresultat syns.

86

Foto på Fredrik Reinfeldt som lutar sig avslappnat mot en fönsterbräda. Han skrattar och ser glad ut.

87

Foto på regeringen 2010. Den består av 24 ministrar. 11 av dem är kvinnor. I mitten står partiledarna för de allierade partierna: Maud Olofsson, Fredrik Reinfeldt, Jan Björklund och Göran Högglund.

88

Foto på Anders Borg som har sin karakteristiska hästsvans och runda glasögon.

89

Samernas flagga är röd och blå. Den har två streck i grönt och gult med en cirkel över i blått och rött.

90

Foto på kronprinsessan Viktoria och prins Daniel. De är i 30-års ålder. Victoria är smal, vältränad och klädd i en figurnära klänning. Hon har mörkt axellångt hår. Daniel har svart kostym med fluga, bakåtkammat hår och glasögon. Båda ser trevliga ut.

92

Affisch med en arg gubbe som pekar på en flaska snaps. Det står: NEJ! Kräfter Kräva Dessa Drycker! Du måste avstå från kräfteor om du icke röstar NEJ den 27 Augusti.

93

Affischer för och emot EU. Båda affischerna är för Socialdemokraterna. Den ena säger Ja till Europa med texten: Samarbete för jobben, välfärden och tryggheten. Den andra säger nej med texten: Sverige mår bättre av arbete än av arbetslöshet.

93

Affischer för de olika alternativen i kärnkraftsomröstningen.

Linje 1: Energi för Sverige

Linje 2: Avveckla kärnkraften men med förnuftet, Avveckling med förnuft ger säkerhet och trygghet

Linje 3: Strömmen räcker, Kärnkraften är livsfarlig!

94

De nordiska ländernas flaggor är:

Danmarks – Dannebrogen, röd med ett vitt kors.

Finlands - vit med ett blått kors.

Island – blå med ett rött kors med vita kanter.

Sverige – blå med ett gult kors

Norges – röd med ett blått kors med röda kanter

Samiska – röd och blå med ett grönt och ett gult band med en röd och blå cirkel över.

Grönlands – övre halvan är vit med en röd halvcirkel. Nedre halvan är röd med en vit halvcirkel.

Färöarnas – vit med ett rött kors med blå kanter

Ålands - blå med ett rött kors med gula kanter

Nordenflaggan - vit med en blå cirkel med en vit fågel som flyger.

96

Teckning på olika slags infrastruktur: mobilnät, datornät, broar, vägar, järnvägar, elnät och bebyggelse av olika slag.

97

4 foton

- en man som svetsar
- ett tåg
- en uteservering där folk fikar
- ett bostadsområde

98

Foto på Turning Torso och en byggplats. Byggplatsen bygger flerfamiljshus i 5 våningar. Turning torso är en 190 meter hög byggnad med 54 våningar. Den är byggd som 9 kuber som alla vrider sig lite på sin väg upp mot himlen.

101

Två kartor som visar att antalet kommuner minskat kraftigt mellan 1950 och 1970. 1950 finns 2281 sockenbaserade kommuner. 1970 finns 282 kommuner.

102

Teckning på kommunens kassa. I den finns: bidrag, aktier, lån, fonder, värdepapper, ränteinkomster och skatter.

103

Foto av när Göran Persson inviger biblioteket. Byggnaden är modern, med grå stenfasad, stora glaspartier samt många små kvadratiska fönster. Byggnaden ser ut att vara uppdelad i tre och de kallas – Ljusets kalender, Slottet och Cylindern. Namnen syftar på byggnadens utseende.

106

Ett exempel på hur en kommun kan vara organiserad:

Allmänna val ger en kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har en kommunstyrelse.

Till dessa finns också: revision, valberedning, kommunledningskontor och servicekontor.

I kommunen finns olika nämnder:

Kultur- och utbildningsnämnd

Socialnämnd

Samhällsbyggnadsnämnd

Valnämnd
Kultur- och utbildningsförvaltning
Socialförvaltning
Samhällsbyggnadskontor
Räddningstjänst

107

Foto på en vägs skylt vid en väg. Vägs skylten är en varningsskylt med en älg som är uppochner och symbolen för kärnkraft. Under den finns texten: Rösta nej! Greenpeace.

108

Foto på en sopbil som hämtar sopor.

109

Foto från en operationssal. Hjärtkirurgen håller hjärtat i sina händer. Till hjärtat går flera slangar. Runt operationsbordet finns flera läkare och sköterskor.

110

Foto på tre män som bär ut en man på en bår från ett hus som har rasat.

114

EU:s flagga är blå med 12 gula stjärnor som tillsammans bildar en cirkel.

115

Karta över EU. Medlemsländerna är: Irland, Storbritannien, Danmark, Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland, Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Frankrike, Spanien, Portugal, Italien, Malta, Grekland, Cypern, Bulgarien, Rumänien, Ungern, Slovakien, Tjeckien, Österrike och Slovenien.

På väg in i EU: Kroatien, Makedonien och Turkiet.

122

Foto på Kreml som består av flera stora monumentala byggnader. Byggnaderna är ståtliga med många vackra fönster och detaljer i guld, crèmevitt och gult. På fotot syns Novgorod Kreml, en fästning med de tidigaste delarna från år 1044. Man ser också Uspenskijkatedralen som är en ortodox kyrka med torn och vackra lökformade tak i guld.

124

Foto på Barak Obama som sitter i kostym i en fåtölj och bläddrar i papper. Under foten har han en amerikansk fotboll!

127

På en scen står familjen Obama: Barack, fru Michelle och döttrarna Malia (född 1998) och Sasha (född 2001). Fullt med folk viftar med flaggor och har skyltar med texten: "Change" framför familjen.

129

Foto från dagis. Två flickor dansar.

131

Svartvitt foto inifrån bryggeriet. Kvinnor i hucklen står och diskar flaskor i stora kar med vatten.

132

Foto på Kata som står i talarstolen med en liten hatt på huvudet. Runt omkring henne lyssnar män. Alla iklädda hattar.

132

Foto på Kung Gustav V som pratar med Branting. Branting har tagit av sig sin stormhatt medan kungen ha sin på sig. Branting har en stor, buskig mustasch.

134

Foto på en familj som kampar. Ett tält är uppslaget vid en sjö och bilen står precis utanför. Mamman och barnen dukar fram på ett bord och pappan tittar på!

136

Svartvitt foto på flickor som sitter tätt i bänkarna och tittar skrämnda upp mot katedern.

136

Foto på prinsens klass som är på väg från en gypspalektion. De har tenniströjor och shorts eller kort kjol på sig.

137

Foto på en stapel med ca 50 lådor.

137

Foto på en tjej i permobil som får hjälp av tåget med en ramp.

139

Affisch från Socialdemokraterna med texten: Gärna medalj men först en rejäl pension.

140

Foto på två kvinnor som håller i ett plakat och en liten likkista med blommor och ett kors på. På plakatet står texten: Svensk välfärd Vila i frid.

141

Foto på en frälsningssoldat som lyfter på en presenning som är ett provisoriskt tält i en park. Det ser fuktigt och smutsigt ut under presenningen.

142

Foto på en man som ligger och sover på en bänk i en busstur.

146

Foto på en sida ur lagboken. Texten är skriven med snirklig stil för hand. Styckets första bokstav är utsmyckad. I kanterna finns anteckningar.

147

Diagram med misshandelsstraff per 1000 invånare, 15-69 år från år 1800 till 2000.

- 1850 är kurvan som högst på nästan 2,5. Kurvan sjunker till 1,0 när rätten till hembränning upphör.
- 1900 är kurvan på 1,3 och sjunker till 0,5 1930 då alkoholrestriktioner införs.
- 1965 är kurvan på 0,7 och stiger igen då mellanölet införs.
- 2000 är kurvan på 1,3 igen.

148

Två foton på ett misshandlat barn. Barnet är ca 3 år. Rumpan, nedre delen av ryggen och låren är fyllda av blåmärken. Överläppen är svullen och kinderna fulla av blåmärken. Det är hemska bilder.

148

Foton på två unga killar som ligger på en trottoar med bakbundna händer. Poliserna står bredvid dem.

149

Diagram som visar olika brott och antal:

- skadegörelsebrott 202450
- inbrottsstöld 69037
- misshandel 86281
- narkotikabrott 80256
- stöld/snatteri i butik och varuhus 69037
- rattfylleri, grovt rattfylleri 17847
- sexualbrott 15693
- rån, grovt rån 9570

- mord, dråp, misshandel med dödlig utgång 230

150

Teckning på hur personerna i en rättegång är placerade.

Längst fram i mitten av salen sitter ordförande. Bredvid honom eller henne finns en notarie och nämndemännen (även kvinnor är nämndemän).

Till höger i salen sitter försvarsadvokat med den tilltalade (åtalade).

Till vänster i salen sitter åklagaren och målsägaren (brottsoffret)

I mitten, mellan alla sitter vittnet.

Bak i salen finns åhörare.

151

Foto på ett ben som har en elektronisk fotboja. Bojan är en svart liten låda som sitter fast runt ankeln med ett band.

156

Foto från en affär där folk trängs för att köpa gosedjur. De nästan slåss framför affärsdisken.

161

Cirkeldiagram med familjens konsumtion i procent. (Källa: Statistiska Centralbyrån, SCB, Hushållens utgifter 2010 www.scb.se.)

- Bostad, vatten, el-, gas och andra bränslen 17,58%
- Fritid och kultur 16,06%
- Transporter 14,72%
- Livsmedel och alkoholfria drycker 12,64%
- Möbler inventarier, hushållsutrustning och rutinunderhåll av bostaden 6,54%
- Diverse varor och tjänster 6,30%
- Kläder och skor 5,12%
- Restauranger och hotell 4,04%
- Kommunikationer 2,98%
- Hälso- och sjukvård 2,26%
- Tobak, alkoholhaltiga drycker, narkotika 2,11%
- Utbildning 0,04%
- Övrigt* 9,49%

*Övrigt: Restposter, bland annat ränteutgifter, fastighetsskatt, a-kassa och gåvor

161

En teckning på ett fotavtryck. Avtrycket är indelad i olika delar

tårna = koldioxidyta

trampdynorna = betesmark/Skogsyta

åkermark = främre hålfoten

produktivt hav = bakre hålfoten

bebyggd yta = hälen

171

Diagram

Första sektorn är 50 procent år 1900. År 2000 har den minskat till bara några få procent.

Andra sektorn är 30 procent år 1900. År 2000 har den minskat till 20 procent.

tredje och fjärde sektorn är knappa 20 procent år 1900 och har ökat år 2000 till 80 procent.

171

Cirkeldiagram med olika näringsgrenar i procent.

offentlig förvaltning 43

industri 17

handel och hotell 14

bank och försäkringsverksamhet 9

kommunikation 7

byggnadsverksamhet 7

jordbruk 3

172

Diagrammet som visar att priset på en produkt bestäms av jämvikten mellan utbud och efterfrågan.

Jämvikt uppstår där priset för produkten (utbudet) möter konsumentens betalningsvilja (efterfrågan).

173

Foto på en affärsvägg som har 7 hyllor. Hyllorna är flera meter långa. De är alla fyllda med olika slags schampon.

178

Foto på ett kullager. Ett kullager består av utifrån och in: yttering, kulor i håller och en innerring. I ett sfäriskt kullager kan axeln snedställas.

179

Svartvitt foto på en glasveranda. Vid ingången står två vuxna män i kostym och fyra barn i klänning. Över dörren står Hököns Koop. Handelsförening.

181

I en affär finns ett par smala byxor som hänger på en galge. En liten tant i pälsmössa tittar skeptiskt på dem.

184

Foto från en indisk marknad. På gatan har försäljarna lagt ut sina varor. Runt dem finns kvinnor klädda i saris. De är i starka färger: orange, rosa, lila och har broderier i guld och silverfärg.

185

Foto på ett industriområde som bolmar ur rök. I förgrunden finns en flod med lite svart vatten.

186

Foto på 2 pojkar i 7 års ålder som knyter en fantastisk matta. Mattan knyts genom att det finns en varp/trådar som hänger från en pinne. På varje tråd knyts nya trådar som till slut blir en matta.

187

Modell som visar hur pengar strömmar i samhället.

hushåll

- ger arbetskraft till företag
- har inlåning till banken
- betalar skatter till staten
- betalar varor till företag

företag

- betalar lön till hushållen
- betalar skatter och avgifter till staten
- betalar ränta till banken

bank

- betalar ränta till hushåll
- har utlåning till företag

stat

- betalar bidrag till hushåll
- betalar bidrag till företag

189

Foto på en sedel. Det är ett papper med skrift och namnteckningar på.

Foto på ett kopparmynt. Det är en plåt som är stämplad i hörnen och i mitten.

192

Diagram som visar att deflation. Under 1990 till 2010 har inflationen varit mellan 1 till 3 procent.

1990 sjönk inflationen från 10 procent till 2.

1998 var inflationen -0,12 procent

2009 var inflationen -0,3 procent

197

Diagram som visar att trenden är att över tid så ökar konjunkturläget. Kurvan går upp och ner i konjunkturcykler där topparna kallas högkonjunktur och dopen lågkonjunktur. De djupare lågkonjunkturerna kallas depression.

199

Foto på skylten i bergen ovanför Hollywood. Stora vita bokstäver skapar ordet HOLLYWOOD. På en liten skylt nedanför bergen står: FOR SALE By owner.

201

Reklamfoto på två bilar: en Audi och en BMW. Båda bilarna är silverfärgade och glänsande. Audi har en logotype med fyra sammanlänkande ringar.

BMW:s logo är en cirkel med blå och vita fält. På bilden lastar en man in en sportcykel i bagaget.

202

Diagrammet visar inflation och arbetslöshet från 1990-2010.

1990 -1994 sjunker inflationen 10 till 2 och arbetslösheten ökar 1,5 till 8.

1994 – 1998 inflationen sjunker från 3 – 0 samtidigt ökar arbetslösheten från 8 till 6,5.

2000 – 2002 ligger inflationen på 2 och arbetslösheten på 4.

2004 – 2006 ligger inflationen på 0-0,5 och arbetslösheten på 5,5.

2009 ligger inflationen ligger under 0 och arbetslösheten har stigit till 9.

2010 stiger inflationen till 1,5 och arbetslösheten sjunker till 8.

203

Foto på två barn som håller upp en skylt med texten: MiN qapa VILL Joba

207

Foto från ett demonstrationståg. Män med hjälmar demonstrerar. På en banderoll står "RÖR INTE KOCKUMS".

208

Foto på Stefan Ingves med sin karaktäristiska stora mustasch och runda glasögon.

209

Tidningssida från Sydsvenska dagbladet. Där finns rubriker som: "Räntan exploderade". "Det är inte för sent än" Ett diagram med en kurva visar 500. På ett foto finns stadsminister Ingvar Carlsson som är omgiven av journalister.

215

Foto på Anders Borg med sin karaktäristiska hästsvans och runda små glasögon.

216

Foto på Champs Elysées som är en paradgata kantad av stora träd. I slutet på gatan syns triumfbågen. På gatan vajar nu ett fält med halvmeterhöga veteax. En traktor kör mitt på gatan.

220

Två foton. Det första visar på en grönskande djungel. Så tjockt med växter att det inte går att ta sig fram. Det andra visar ett barn på en söndertorkad jord.

222

Foto på en alldeles nyfödd bebis. Den är täckt av ett vitt ämne som kallas fostertalg. Ögonen är lite svullna. Navelsträngen sitter kvar från magen.

225

Svartvitt foto på män i kostym som rotar i ett lastbilsflak. Den står på en hög kulle och runt kullen finns fullt med sopor slängda ute i naturen.

227

Foto på två män som jobbar med en stor oljeborr.

228

Foto på isberg som spetsiga reser sig ur vattnet.

229

Foto på en man som lyfter en pelikanfågel ur vattnet. Fågeln är helt täckt i olja och mannen ser väldigt orolig ut.

230

Foto på två män som sorterar sopor. Från ett transportband tar de bort sådant som inte är papperstidningar.

231

Foto på en man och en kvinna i Indien. De bär var sin enorm packe med tomma plåttunnor på huvudet. Kvinnan bär 19 stycken! De ler och ser glada ut.

234

Foto på en demonstrant från Egypten. Han har på sig en grön skarf över ansiktet. Han har klippt ut hål för ögonen. Han håller pek- och långfinger upp i luften. På fingrarna finns gröna band knutna.

235

Foto på 30 tjejer och killar med flytvästar i en flod. De har med sig oljefat och skyltar med texten: "WIR WOLLWN EURAN MIST NICHT AUSBADEN GREENPEACE JUGEND" och "Mit Abschalten ist nicht euer Gehirm gemeint! GREENPEACE JUGEND"

237

Foto på Helena Lundbäck som hoppar över ett hinder med sin häst Erblumm.

239

Foto på en mamma med en tax i knät och två barn som tittar på en TV i ett speciellt TV-skåp. Flickan har klänning och en stor rosett i håret. Pojken har stickad tröja och shorts.

240

Dagstidningar: Smålandsposten, Hallandsposten, Sydsvenska dagbladet, Skånska dagbladet, dagens nyheter, Göteborgs-Posten och Svenska dagbladet.

242

Tidningar: Vetenskap, Sköna hem och Populär historia.

246

Foto på män i olika åldrar som demonstrerar. På en skylt står: "Sur lex paver le jasmin"

248

Reklamfoto för parfymen "Instinct" med David Beckham. Beckham har på sig jeans och en kavaj. Han har inte på sig något under kavajen så magen och bröstet tittar fram. Han tittar intensivt in i kameran.

249

Foto på Times Square. Fullt av bilar kör i en gatukorsning och många människor är i rörelse på trottoaren. Det är kväll och en husfasad är helt fylld av reklam för Chevrolet, Panasonic och Yahoo!.

251

Fyra foton på olika yrken där unga jobbar. En sjuksköterska, dataanimatörer, laboratorieassistent och ett laboratorium med avancerad utrustning.

254

Målning av en byggarbetsplats. Arbetarna tittar lite tveksamt mot en man i kostym med en röd lapp.

256

Foto på en demonstration där kvinnor demonstrerar. På banderollerna står: Ingångslön 17600 efter 30 år 22000.

258

Foto på en tjej som står vid Arbetsförmedlingens dator.

260

Foto på en man som sitter vid ett bord precis i strandkanten. På bordet framför sig har han en dator och en kopp kaffe. Han är klädd i vit skjorta, svarta långbyxor och slips!

263

Foto på en man som pratar i mobiltelefon. Han står i en båt ute till havs.

264

Foto på män som lastar upp oljepalmsfrukter på ett lastbilsflak. Frukterna finns i en klotformad fruktställning som kan väga upp till 50 kg. Palmerna är träd som är ca 5 meter höga.

264

Foto på algblomning. Gröna växter har gjort vattnet till en grön soppa.

265

I en fabrik arbetar unga kvinnor. De har var sin strumpstickmaskin framför sig. De matar ner trådar som maskinen sticker med.

266

Foto på män som demonstrerar. De håller upp bilder på Kadaffi i militär uniform.

268

Foto på Aldo Moro som fånge hos Röda brigaderna. Han ser lugn och nästan lite uttråkad ut.

268

Två foton. Usama bin Ladin sitter och ser glad och nöjd ut med ett vapen i knät. Foto på ett av tvillingtornen som har attackerats med flygplan. I den övre delen av skyskrapan finns stora hål och det bolmar ut svart rök.

270

Foto på en gammal kvinna som gråter och sörjer. Tre unga män stöttar henne och tittar medlidsamt på henne. På en vägg bakom henne syns foton på barn och lärare.

273

Foto på skylten i bergen ovanför Hollywood. Stora vita bokstäver skapar ordet HOLLYWOOD. På en liten skylt nedanför bergen står: FOR SALE By owner.

273

Foto. En man iklädd traditionella arabiska kläder, sjal och lång vit skjorta, tittar oroligt upp på skärmarna som visar börssiffror. Runt honom sitter och står många män vid sina skrivbord och datorer.

274

Foto på en arena som ser ut som ett ovalt fågelbo. På utsidan finns ett myller av stålbalkar som ser ut som träpinnar.

275

Två foton.

Foto på två pojkar i 7 års ålder som knyter en fantastisk matta. I sina händer håller de en kniv vars blad har formen som en halvmåne. Mattan knyts genom att det finns en varp/trådar som hänger från en pinne. På varje tråd knyts nya trådar som till slut blir en matta.

Foto på en scenshow där kvinnor och män dansar. Artisten längst fram är iklädd västerländskt mode: Slitna jeans, vit t-shirt och röd skinnjacka.

276

Foto på en soldat med camouflagekläder, rånarluva och automatgevär. Han står bredvid breda kärl med en brun torkad massa (antagligen cannabis eller kokain).

277

Två foton från Latinamerika. Det första visar en kåkstad som klättrar sig uppför ett berg. Husen är byggda på stolpar och har tunna brädväggar och plåttak. Det finns inget glas för fönstren utan det är enbart hål i väggarna. Det andra fotot visar en shoppinggalleria med många butiker i flera våningar. Allt är nytt, fräscht, modernt och glänsande rent.

278

Foto på en mörkhyad fotomodell på catwalken. Hon är klädd i en vit smal hellång klänning som är randig i vitt och genomskinligt tyg.

279

På en karta över Afrika är Ghana och Nigeria markerade i Västafrika och Angola, Botswana och Sydafrika i södra Afrika.

282

Foto på ett fritis med både sittplatser vid bord och runda sittpuffar i en ring på golvet. Längs ena sidan finns ett kök.

284

Foto på Öresundsbron som är en 7,8 km lång snedkabelbro. Sådana broar har pyloner, höga stolpar med sneda kablar ut mot bron som bär bron över vattnet. Stolparna står i 2 par i Öresundsbron. Under körbanan finns också betong stöttor. Bron har två plan där järnvägen går under motorvägen.